

ΤΟ ΔΙΛΗΜΜΑ ΤΗΣ ΝΕΚΡΗΣ ΓΩΝΙΑΣ

Αν και τα μέσα που έχει στη διάθεσή του ο σύγχρονος άνθρωπος του παρέχουν τη δυνατότητα να έχει στις περισσότερες των περιπτώσεων, ένα ικανοποιητικό οπτικό πεδίο, κάποιες φορές αυτό περιορίζεται από την ύπαρξη ή εμφάνιση νεκρών γωνιών. Η θέση στον χώρο, κάποια πρόσωπα ή αντικείμενα και γενικά εμπόδια διαφόρων ειδών προκαλούν τις όχι και τόσο δημοφιλείς, νεκρές γωνίες. Ενώ θα μπορούσαμε να έχουμε την πλήρη εικόνα ή αντίληψη του χώρου η νεκρή γωνία δεν μας το επιτρέπει, και συνήθως αυτό δεν μπορεί να αλλάξει τουλάχιστον, σε κάποιο εύλογο χρονικό διάστημα.

Δικαιολογημένα λοιπόν, αναπτύσσεται ένας αρνητισμός για κάθε νεκρή γωνία, καθώς ο άνθρωπος θα πρέπει να τις ανεχτεί και να ενεργήσει υπό τους περιορισμούς που αυτές θέτουν. Το άγνωστο του μη ορατού, κάνει τον παρατηρητή να νιώθει άβολα, τον θέτει σε εγρήγορση και του προκαλεί ανησυχία, ανασφάλεια, αγωνία, άγχος, φόβο και τα παράγωγα αυτών. Εκτός όμως των συναισθημάτων που προκαλεί κάθε νεκρή γωνία, θέτει τον άνθρωπο μπροστά σε ένα βασανιστικό δίλημμα, "να αγνοήσω τη νεκρή γωνία ή να πάρω στα σοβαρά τους περιορισμούς της;"

Ένα δίλημμα που όποιος βρεθεί προ των πυλών του, εισέρχεται σε ένα λαβύρινθο ανάλυσής του σε δύσκολα ερωτήματα, όπως: "Αραγε υπάρχει κάτι που κρύβει η νεκρή γωνία ή δεν υπάρχει τίποτα;", "Αν κρύβει κάτι, αυτό είναι επικίνδυνο ή ακίνδυνο; (καθώς αυτό που κρύβει ποικίλει από το τίποτα μέχρι τον χειρότερο εφιάλτη)", "Ποιες είναι οι πιθανότητες να έρθω αντιμέτωπος με τη χειρότερη εκδοχή του κρυμμένου αγνώστου και ποιες όχι;", "Αξίζει να πάρω το ρίσκο και να αγνοήσω τους περιορισμούς της νεκρής γωνίας ή όχι;", κ.α.

Οι υποκείμενοι στο δίλημμα της νεκρής γωνίας, αν επιλέξουν να μην λάβουν στα σοβαρά τους περιορισμούς της, είτε κερδίζουν το στοίχημα μαζί της, απολαμβάνοντας την επιτυχία τους, είτε το χάνουν, βιώνοντας τις συνέπειες της ατυχίας τους. Οι συνέπειες αυτές άλλοτε είναι αμελητέες και άλλοτε -στις περιπτώσεις που το διακύβευμα είναι υψηλής αξίας όπως η ίδια η ζωή τους ή η ζωή των άλλων- είναι τραγικές. "Θα κάνω προσπάθεια παρόλο που δεν έχω ορατότητα -λόγω νεκρής γωνίας- αλλά μάλλον δεν υπάρχει κάτι στο αντίθετο ρεύμα" "Κι όμως υπήρχε ένα άλλο όχημα, η σύγκρουση ήταν σφοδρή και κόστισε τη ζωή σε επιβαίνοντες στα δυο οχήματα που συγκρούστηκαν."

Από την άλλη πλευρά αν ο άνθρωπος υπέκυπτε εξ' ολοκλήρου στους περιορισμούς των νεκρών γωνιών τότε η πρωτοβουλία του και η ελευθερία του θα ήταν εξαιρετικά συμπιεσμένες. Δεν θα έκανε τίποτε με άνεση ή ανεμελιά, πάντα θα έπρεπε να μελετάει την κάθε του κίνηση, να τη ζυγίζει, να τη συγκρίνει, να την εξομοιώνει και τελικά ίσως να μην την πραγματοποιούσε ποτέ.

Αν η ανθρωπότητα πραγματοποίησε τεράστια άλματα προόδου το οφείλει κατά ένα μέρος, σε όλους αυτούς τους ανθρώπους που δεν υπέκυψαν στους περιορισμούς των νεκρών γωνιών, αλλά πήραν το ρίσκο να αναμετρηθούν με τη σκοτεινή τους πλευρά. Αντίθετα δε, η ανθρωπότητα βίωσε ανείπωτες συμφορές εξαιτίας ανθρώπων που αγνόησαν επιδεικτικά τις νεκρές γωνίες και έπαιξαν στα

ζάρια αυτό που κρυβόταν στις σκιές τους, το οποίο τελικά, ήταν απελπιστικά αδύνατον να αποφευχθεί και ολέθρια καταστροφικό.

Ίσως η **διφορούμενη προσέγγιση του διλήμματος** της νεκρής γωνίας να προβληματίζει έντονα τους λάτρεις των τύπων και της τάξης, αλλά δυστυχώς ή ευτυχώς, η ζωή δεν βαδίζει σύμφωνα με τους μαθηματικούς κανόνες. Ταλαντεύεται ανάμεσα στην εντροπία και στην αρνητική εντροπία, και η ίδια συνθήκη απαντάται και στο δίλημμα της νεκρής γωνίας. Σύμφωνα δε, με τον νόμο των πιθανοτήτων, ο **κάθε άνθρωπος θα κληθεί** σε κάποιες περιπτώσεις, **να αποδεχθεί έναν βαθμό κινδύνου**, παρακάμπτοντας τις αναστολές που αναφύονται μηχανικά, στη θέα κάθε νεκρής γωνίας. Βέβαια, και αυτός ακόμα ο αποδεχτός βαθμός κινδύνου ή ρίσκου αποτελεί ένα επιμέρους κομμάτι του αρχικού διλήμματος, παρατείνοντας την καθήλωση του ανθρώπου προ της νεκρής γωνίας.

Πώς όμως ο άνθρωπος θα λάβει τη σωστή απόφαση όταν βρεθεί μπροστά στο δίλημμα μιας νεκρής γωνίας; Θα συμβιβαστεί με τους περιορισμούς της ή θα αποδεχτεί έναν βαθμό κινδύνου; κι αν ναι, ποιος θα είναι αυτός; Ερωτήματα διλημματικής φύσης που γίνονται όλο και πιο περίπλοκα και δύσκολα, όταν οι νεκρές γωνίες δεν αφορούν τον φυσικό κόσμο αλλά βρίσκονται στο **ψυχοπνευματικό πεδίο**. Εκεί όπου σκέψεις, συναισθήματα, επιθυμίες, αντιλήψεις, ιδέες, πιστεύω, και άλλα ενδογενή στοιχεία του εσωτερικού κόσμου του ανθρώπου, **έρχονται αντιμέτωπα με νεκρές γωνίες αντίστοιχης υφής**.

Οι σκέψεις δεν μπορούν να ολοκληρωθούν, τα συναισθήματα δεν ξεκαθαρίζουν, οι επιθυμίες είναι ασαφείς, οι αντιλήψεις, οι ιδέες και τα πιστεύω στηρίζονται σε ατροφικά θεμέλια, τα λοιπά ενδογενή στοιχεία ενεργούν ασυντόνιστα. Ο **άνθρωπος κατακλύζεται** και σ' αυτές τις περιπτώσεις, **από όλα τα βάρη που συνοδεύουν τις νεκρές γωνίες, δεχόμενος πίεση** που δύναται να φτάσει μέχρι και τα όρια του **βασανισμού**. Αν δεν **δυνηθεί να διαχειριστεί ή να αντιμετωπίσει** αποτελεσματικά τα διλήμματα και τις δημιουργούμενες εστίες αταξίας ή χάους, **εγκλωβίζεται** στα δίχτυα της νεκρής γωνίας, **χάνοντας χρόνο, δυνάμεις, θέληση για δημιουργία και αγάπη για τη ζωή**.

Είναι δεδομένο ότι, **πάντα θα υπάρχουν νεκρές γωνίες** στη ζωή του ανθρώπου, και πάντα θα τον επιβαρύνουν απαιτώντας προσοχή και προσπάθεια. Ως εκ τούτου η **διαχείριση ή η αντιμετώπιση** του διλήμματος της έκαστης νεκρής γωνίας αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη διατήρηση της ποιότητας της ζωής του σύγχρονου ανθρώπου και της επίτευξης του **εύ ζήν**. Ο εύκολος τρόπος κάλυψης αυτής της ανάγκης είναι η **λήψη βοήθειας** από κάποιους από τους πολλούς **ειδικούς** που υπάρχουν σήμερα ή/και η **ακολούθηση** κάποιων προβεβλημένων **τεχνικών**.

Όσο κι αν αυτή η λύση είναι ευρέως αποδεκτή, **δεν μπορεί να θεωρείται ως η κανονικότητα**, διότι **στερεί από τον άνθρωπο την αυτονομία του** και τον δεσμεύει σε μια σχέση συνεχούς υποστήριξης. **Δημιουργείται** ουσιαστικά, **ένα ρεύμα καθιέρωσης ως αναγκαίας, της εξάρτησης** του σύγχρονου ανθρώπου από **καθοδηγητές, στρέφοντας** την πορεία του σε επικίνδυνα **μονοπάτια ανελευθερίας και ελεγχόμενης ζωής**. Επειδή όμως, **ο άνθρωπος πλάστηκε για να ζει ελεύθερος και να δημιουργεί** παρά την ύπαρξη νεκρών γωνιών, η **καταστρατήγηση των προδιαγραφών** που του δόθηκαν εκ κατασκευής, **αποτελεί ύβρη** προς τον ίδιο αλλά και προς τον Δημιουργό του.

Αναμφίβολα, **οι ειδικοί είναι απαραίτητοι και χρήσιμοι, όταν υφίστανται παθολογικές καταστάσεις** ή ανάγκη παροχής βραχυχρόνιας εξειδικευμένης συμβουλευτικής στη ζωή του ανθρώπου. Όταν όμως ο άνθρωπος **χρειάζεται συνεχώς ειδικούς** για να ζήσει, τότε αυτό **δεν μπορεί να είναι υγιές**. Συνιστά άλλη μια απόδειξη της **αδυναμίας της σύγχρονης παιδείας να διαμορφώσει αν-**

θρώπους με υγιείς προσωπικότητες, ικανούς να διαχειρίζονται και να αντιμετωπίζουν τα διλήμματα των νεκρών γωνιών επιδιώκοντας πρωτίστως, το καλό του συνόλου.

Η διαμόρφωση υγιών προσωπικοτήτων δια της Ολιστικής Παιδείας, αποτελεί ίσως τον δύσκολο, αλλά και ασφαλή τρόπο, όχι μόνο ανάπτυξης της ικανότητας διαχείρισης και αντιμετώπισης του διλήμματος της νεκρής γωνίας, αλλά και διατήρησης της ελευθερίας που κληροδοτήθηκε και αξίζει σε κάθε άνθρωπο.

15 Οκτωβρίου 2026
Στέλιος Κάλφας